

Justitia et Pax legde een krans bij het monument voor de slachtoffers in Vukovar

Belgrado: Europese Conferentie Justitia et Pax Commissies

Eind september kwamen vertegenwoordigers van bijna alle Europese Commissies Justitia et Pax bijeen in Belgrado (Servië). De animo voor deze Europese ontmoetingen is groot, omdat ze een vorm van gezamenlijk leren en handelen geworden zijn. Dankzij de plaatselijke Commissies komt men zeer dicht bij de lokale bevolking. In Servië en Kroatië konden wij dit keer spreken met veel groepen die in de conflicten van de afgelopen tijd betrokken waren: Serven, Kroaten en Albanezen; orthodoxen, moslims en rooms-katholieken; burgers, politici, sociale leiders en overheidsbestuurders. Allen zijn op hun manier getekend door een complex oorlogsverleden. We hoorden, door alle bittere ervaringen heen, een werkelijk verlangen naar verzoening en sociale rust in de regio, en naar nieuwe vorming en educatie voor de zeer jonge bevolking. Interreligieuze samenwerking kan een krachtige factor van verzoening zijn binnen Servië en tussen Servië en de buurlanden, en dat is een opdracht die de Europese Justitia et Pax Commissies zich opnieuw ter harte mogen nemen. **Maria ter Steeg**

Een stap terug en twee vooruit - Justitia et Pax - vanaf 2000

Het jaar 2000 betekende voor Justitia et Pax een nieuwe start, in verschillende opzichten. Voorzitter Hans van Munster was opgevolgd door Prof. Dr. Fons Plasschaert. De vertrouwde omgeving van Duinzicht in Oegstgeest was verhuisd voor een kantoor in de Haagse binnenstad, samen met Cordaid en CMC. De secretaris ging een half jaar met sabbatsverlof, en de commissie onderzocht de mogelijkheden voor consolidatie van het werk in de komende jaren.

Justitia et Pax deed van zich spreken met twee aandachttrekkende projecten en publicaties: Freedom of religion: a precious human right, en Komen rijken in de hemel? Over de verleiding van het geld. In eigen land ging de aandacht vooral uit naar de nieuwe Vreemdelingenwet, en Justitia et Pax nam het op voor de uitgeprocedeerde asielzoekers die op straat dreigden te worden gezet. Hoogtepunt in 2001 was de deelname aan de VN-Wereldconferentie tegen Racisme in Durban, in een samenwerkingsprogramma met Cordaid. Een programma met 20 partners uit de hele wereld droeg bij aan het zichtbaar maken van verschillende vormen van discriminatie, en in goed overleg met de Nederlandse regeringsdelegatie en de delegatie van het Vaticaan kon effectief worden bijgedragen aan de slotverklaring van de Conferentie.

Maar in eigen huis klemde de precaire financiële situatie. Steeds minder kan Justitia et Pax rekenen op structurele bijdragen van haar donoren. Het is tijd voor een stap terug. Het meerjarenplan 2001-2003 staat vol goede plannen, maar duidelijk wordt dat alleen een drastische aanpak van de interne structuur en de fondswerving de organisatie overeind kan houden.

Begin 2003 komt Prof. Dr. Piet Verheijen met zijn advies over de inrichting van de organisatie en de prioriteiten voor het werk. Het advies wordt vertaald in het meerjarenplan 2004-2006, dat ook ruimte biedt voor nieuwe initiatieven: het Centrum voor Gerechtigheid en Verzoening, en de lobby-programma's voor Papua en de Regio van de Grote Meren in Afrika. Er kunnen jonge stafmedewerkers worden aangetrokken, en die geven een nieuwe impuls aan de organisatie. De drie werkvelden: Mensenrechten, Sociale Gerechtigheid en Pluriforme Samenleving, hebben hun eigen beleidsmedewerker. Justitia et Pax neemt het initiatief tot het schrijven van een bisschoppelijke brief over Rechtvaardigheid en Vrede, naar aanleiding van de 40ste verjaardag van de encycliek Pacem in Terris. De Millenniumdoelen komen op de agenda en Justitia et Pax slaagt erin boodschappen van religieuze leiders wereldwijd samen te brengen in een boekje: Act now for the Millennium Development Goals. Appeals from religious leaders. De presentatie ervan in New York wordt ondersteund door een boodschap van VN-secretaris-generaal Kofi Annan.

In 2005 zet Justitia et Pax Nederland twee stappen vooruit: met 13 medewerkers, een sluitende begroting, en met een programma dat is vastgelegd in meerjarige samenwerkingsovereenkomsten is een uitstekende basis gelegd voor de komende jaren. Intern begint het overleg voor een nieuw meerjarenprogramma 2007-2010 dat de continuïteit van het werk wil verzekeren en een nieuwe manier van werken introduceert: projectmatig, resultaatgericht, in samenwerkingsverbanden met partners in Nederland en elders in de wereld. De jaarverslagen van 2006 en 2007 getuigen van dat nieuwe elan: studiedagen en

publicaties over de encyclieken Deus Caritas Est en Populorum Progressio, een generaal pardon voor (uitgeprocedeerde) asielzoekers in Nederland, de eerste wereldconferentie over de rechten van Dalitvrouwen, effectieve lobby in Den Haag, Brussel, Genève en New York met onze partners uit het Zuiden.

Het meerjarenplan 2007-2010 heeft als titel: Mensen kunnen de wereld veranderen. Het is een eerbetoon aan voorzitter Marga Klompé uit de jaren zeventig en tachtig, maar het formuleert ook kernachtig de ambitie van Justitia et Pax om haar ideaal van een zorgzame, solidaire, veilige en vredige samenleving in de komende jaren levend te houden en waar te maken. **Victor Scheffers**

Gratis nieuwsbrief voor Vrienden van Justitia et Pax

Wilt u ons werk steunen? Word dan 'Vriend van Justitia et Pax' door uw bijdrage over te maken naar Postbank, rek.nr 7227893 ten name van Stichting Vrienden van Justitia et Pax, te Den Haag. U ontvangt dan automatisch vier keer per jaar gratis onze nieuwsbrief.

Colofon

Deze nieuwsbrief die 4x per jaar verschijnt is een uitgave van **Justitia et Pax Nederland**
Postbus 16334, 2500 BH Den Haag
Telefoon: 070 31 36 800

info@justitiaetpax.nl - www.justitiaetpax.nl

Redactie: Justitia et Pax Nederland

Foto's: Photoworkx, Justitia et Pax

Tekst: Gerard Swüste, Justitia et Pax

Vormgeving: IDlab

Druk: De Lekstroom

Mensenrechtentulp voor Justine Masika Bihamba

Op 10 december is tijdens een feestelijke bijeenkomst in de Ridderzaal in Den Haag de eerste Mensenrechtentulp uitgereikt aan Justine Masika Bihamba uit Goma, Oost Congo. Deze jaarlijkse onderscheiding is ingesteld door de minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen voor een persoon die een grote morele moed heeft getoond bij het beschermen en bevorderen van de rechten van zijn of haar medeburgers. "Ik hoop dat de prijs bescherming biedt aan deze moedige vrouw, haar familie en haar medewerkers" aldus Verhagen. "Ik heb het grootste mogelijke respect voor haar inzet. Zelfs bedreigingen en directe aanvallen op haar en haar familie weerhouden haar er niet van door te gaan. Ook niet nu er sinds eind augustus weer gevechten zijn."

Bihamba's organisatie, het Samenwerkingsverband Vrouwen voor Slachtoffers van Seksueel Geweld, is actief sinds 2002 en gaf sindsdien aan duizenden verkrachte vrouwen medische en psychologische ondersteuning. Zij geeft ook voorlichting over het onderwerp, met name om tegen te gaan dat de vrouwen door familie en gemeenschap worden verstoten. Daarnaast verzamelt de organisatie informatie over de verkrachtingen en probeert ze de daders nationaal en internationaal voor de rechter te krijgen. Justitia et Pax en CMC Mensen met een missie steunen dit werk, en samen met Justine heeft Justitia et Pax een voorlichtings- en trainingsprogramma in Oost Congo opgezet met het werkboek "Wat heb je met mijn zuster gedaan?" en organiseerde samen met Justine in de afgelopen jaren verschillende lobbyprogramma's om aandacht te vragen voor seksueel geweld als een van de ernstigste schendingen van de mensenrechten in onze tijd. Omdat haar medewerkers informatie doorgeven over verkrachtingen zijn zij tijdens de recente gevechten door oprukkende troepen opgepakt, gemarteld en verjaagd. Naar het oordeel van de jury zet Justine Bihamba zich met gevaar voor eigen leven in voor de

vele tienduizenden slachtoffers van seksueel geweld in de oorlog in het oosten van haar land, die steeds maar doorgaat. Justine toont buitengewone morele moed door haar werk voort te zetten ondanks de bedreiging waaraan zij en haar gezin blootstaan. Door de prijs zal niet alleen zichzelf broodnodige extra aandacht krijgen, maar

ook de medewerkers van haar organisatie en alle anderen die zich in de DR Congo keren tegen het massale gebruik van verkrachting als strijdwapen. De prijs bestaat uit een beeldje van een tulp, een individuele prijs van €10.000, en €100.000 voor een project ter ondersteuning van het werk van de winnaar.

Op weg naar 2009

Het jubileumjaar van Justitia et Pax Nederland is een succesjaar geworden. We kijken met veel genoegen terug op de jubileumviering van 10 september, en op de vele bijzondere bijeenkomsten tijdens de Internationale Dag van de Mensenrechten op 10 december, waarover u in de binnenkant van deze nieuwsbrief meer kunt lezen. Het programma van 2008 heeft een zware wissel getrokken op de flexibiliteit en de inzet van het team, en ik wil dan ook graag iedereen van harte bedanken voor het vele goede werk. Het "beste team van de wereld" zoals ik het al eerder heb genoemd, heeft bewezen dat het deze kwalificatie meer dan waard is!

In 2009 gaan we een stapje terug doen. Wat minder groots opgezette evenementen. Een wat kleiner team, en een beperkter budget. Justitia et Pax zet in op continuïteit, op de uitvoering van alle plannen uit het meerjarenprogramma. Wij gaan meer werk maken van het binnenlands programma. En tegelijkertijd kijken we vooruit: ons werk wordt begin volgend jaar geëvalueerd met het oog op de voorbereiding van het nieuwe meerjarenplan 2011 - 2014. Wij wensen u allen een gezegende kersttijd, en vrede en alle goeds voor het nieuwe jaar. **Victor Scheffers, directeur**

Het team. Afwezig op het moment dat de foto gemaakt is: Jagoda, Tony, Elisa, Wonny, Didi en Jonte.

Geloven in mensenrechten

Onder het motto "Geloven in Mensenrechten" kwamen vertegenwoordigers van wereldreligies in het Vredespaleis in Den Haag bijeen om er in gezamenlijkheid van te getuigen, dat zij de Verklaring voor de Rechten van de Mens ten volle onderschrijven. Dat gebeurde in aanwezigheid van Koningin Beatrix op een bijeenkomst, georganiseerd door Justitia et Pax Nederland, in samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Prof. Dr. P. Kooijmans, minister van Staat, opende de bijeenkomst met te stellen dat het voor het eerst in de geschiedenis is dat religieuze leiders van de wereld bijeenkomen om zich samen uit te spreken voor de Mensenrechten. "Godsdienst is nogal eens een factor geweest in conflicten", zo zei hij. "Daarom is het van des te meer betekenis dat religieuze leiders hier uitspreken dat ieder mens gelijk is, en dat ieder mens verantwoordelijk is. De verklaring die vandaag wordt ondertekend is niet het einde, maar het begin van een wereldwijd proces."

"Het is een historische dag", zo zei Swami Dayananda Saraswati, aanwezig vanuit de Hindu-gemeenschap. "Deze verklaring roept op tot wederzijds respect, dat mensen mogen zijn zoals ze zijn. Wij ondertekenen deze verklaring om daar samen aan te gaan werken."

"Het is goed dat zoveel religies hier vertegenwoordigd zijn; dat is een duidelijk signaal aan de wereld dat er geen conflict is tussen Mensenrechten en Godsdienst." Dat zei Minister Verhagen van Buitenlandse Zaken in een toespraak na de ondertekening van de Verklaring. Hij waarschuwde ervoor dat "respect voor elkaar" niet voldoende is: "Respect vraagt om inzet, het komt niet vanzelf. Er zijn er velen die om respect voor zichzelf vragen, maar die geen enkel respect tonen voor anderen. Ik zie daar helaas veel voorbeelden van. Het is aan u, religieuze leiders, om hier het goede voorbeeld te geven."

De volledige tekst van de verklaring kunt u nalezen op www.geloveninmensenrechten.nl. Op deze website kunt ook u de verklaring ondertekenen.

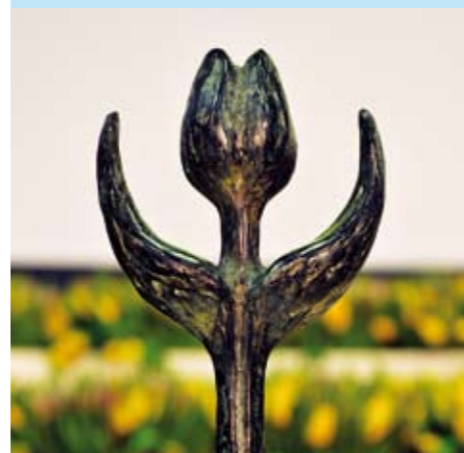
Mensenrechtentulp

In de Ridderzaal werd op de middag van 10 december de eerste 'Mensenrechtentulp' uitgereikt. De voorzitter van de jury, Cisca Dresselhuys, stelde met tevredenheid vast, dat er 107 genomineerden uit 54 landen waren en dat na een eerste selectie de vrouwen veruit in de meerderheid waren. "Het was een plezierige en gruwelijke opdracht", zo zei ze. "Het is hartverwarmend om te zien hoe mensen zich wereldwijd inzetten voor de Mensenrechten. Maar het is gruwelijk om te vernemen wat mensen elkaar aandoen. Ik hoop", zo vervolgde zij, "dat, zolang er sprake is van onderdrukking, er mensen zullen opstaan. En dat zolang ook deze prijs zal blijven bestaan."

In haar dankwoord zei Justine Masika, dat "wat in DR Congo gebeurt alle voorstellingsvermogen te boven gaat: duizenden vrouwen zijn slachtoffer van verkrachting en het wordt alleen nog maar erger: vrouwen worden verkracht en verminkt en hen rest dan niets anders meer dan te vluchten, omdat ze ook door hun eigen familie worden verstoten. En de daders gaan vrijuit."

De prijs ziet zij als aanmoediging voor alle vrouwen om op te staan tegen wat er gebeurt. En als een boodschap aan de regering van DR Congo, dat het imago en de toekomst van het land wordt verminkt. "Laat ze moed hebben om daar iets aan te doen en een einde te maken aan de straffeloosheid. Vrouwen die vechten voor mensenrechten worden geïntimideerd, gemarteld of vermoord en ook hun gezinsleden. Dus geef meer steun aan de hulpprogramma's van deze organisaties zodat ze beter kunnen opkomen voor de Mensenrechten." "Tot nu toe", zo besloot zij, "is het vooral mijn strijd. Laat het onze strijd worden."

Op www.mensenrechtentulp.nl kunt u hierover meer lezen en daar kunt u ook een petitie tekenen tegen seksueel geweld in DR Congo.

Right Now festival

In de avond van de 10e december trok Justitia et Pax de spijkerbroek aan. Het Haagse Paard van Troje stroomde vol met jongeren voor het Right Now festival. Sommigen waren beladen met informatiemateriaal over Afrika, Iraanse vrouwen, discriminatie van homo's of met lesmateriaal over de Rechten van de Mens. Anderen schilderden, schreven zelfbedachte rechten op een groot doek, vertelden ervaringen. Er waren films te zien, er werd gediscussieerd, gedanst en er was natuurlijk veel muziek. Optredens van Hind, Raymzter, Kraak en Smaak en anderen.

En ook hier verscheen minister Verhagen. Uit de handen van jongeren uit Rhodesië en Wit-Rusland ontving hij een aanvulling op de Mensenrechten. En hij onderstreepte nog maar eens dat verandering alleen tot stand komt als mensen tot actie overgaan. "Dat geldt voor landen ver weg, maar ook voor hier. Met kleine stappen kun je de wereld veranderen." Meer over het festival kunt u vinden op www.rightnowfestival.nl.

